

27 Αυγούστου 2021

Ο Άνθρωπος του Θεού: Η κριτική του Ιάσονα Τριανταφυλλίδη

/ [Γενικά Θέματα](#)

Ο Ιάσωνας Τριανταφυλλίδης γράφει την κριτική του για την ταινία Ο Άνθρωπος του Θεού (Man of God) της Yelena Popovic με τον Άρη Σερβετάλη.

Ο Άγιος Νεκτάριος είναι ο πιο πρόσφατος από τους μεγάλους Αγίους της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Τιμήθηκε το 1920 και μέχρι πριν 30-40 χρόνια ζούσαν άνθρωποι που έστω και σε μικρή ηλικία τον είχαν γνωρίσει, τον είχαν δει από κοντά. Είναι ο μόνος από τους μεγάλους Αγίους της Εκκλησίας μας, που τις πιο πολλές φορές δεν εικονίζεται σε εικόνα, αλλά με την φωτογραφία του. Οπότε είναι ακόμα πιο δύσκολο να γυριστεί μια ταινία με τη ζωή του...

Ο Άγιος Νεκτάριος και οι ταινίες του

Το έχω πει και το έχω γράψει πάρα πολλές φορές πως οι παλιοί άνθρωποι του θεάτρου έλεγαν: «άμα έχεις έναν ηθοποιό κατάλληλο για να παίξει τον Άμλετ, τότε μόνο ανεβάζεις τον Άμλετ»... Αν αυτό ισχύει για τον Άμλετ, τότε φανταστείτε τι μπορεί να σημαίνει αυτό για τον Άγιο Νεκτάριο...

Για να γράψεις κριτική για τη συγκεκριμένη ταινία, Ο Άνθρωπος του Θεού (Man of God), που στην ουσία είναι η ζωή του Αγίου Νεκταρίου – ή μάλλον τα τελευταία 30 χρόνια (1890-1920) της επίγειας ζωής του – αναγκαστικά στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να διαχωρίσεις την ταινία από τον πρωταγωνιστή και να αναφερθείς διαφορετικά στο καθένα από τα δύο...

Δεν είναι η πρώτη φορά που γυρίζεται μία ταινία αφιερωμένη στον Άγιο Νεκτάριο. Έχει προηγηθεί η πολύ φτωχική σε παραγωγή ταινία Άγιος Νεκτάριος το 1968 σε σκηνοθεσία του Γρηγόρη Γρηγορίου με τον Χρήστο Πολίτη στον συγκεκριμένο ρόλο. Είχε έξυπνο σενάριο και είχε γυριστεί με σεβασμό, αλλά δύσκολα θα μπορούσε κανείς να πει πως ήταν κάτι ξεχωριστό κι αντάξιο στο θέμα του...

Η αισθητική της ταινίας της Yelena Popovic

Η τωρινή ταινία της οποίας το σενάριο και τη σκηνοθεσία υπογράφει η Yelena Popovic είναι κατά 98% στα αγγλικά και είναι μία απολύτως πιστή στα γεγονότα. Διαθέτει υψηλή αισθητική, η οποία τη βοηθάει να αποκτήσει μία συγκινησιακή ατμόσφαιρα πιο πολύ απ' ό,τι την βοηθάει – ας πούμε – το σενάριο, το οποίο είναι πολύ προσεκτικό στην ιστορική ακρίβεια, τόσο που κάποιες στιγμές εμποδίζει την ταινία να απογειωθεί. Όμως, η εξαιρετική φωτογραφία του Παναγιώτη Βασιλάκη, τα σκηνικά του Σπύρου Λάσκαρη, το μοντάζ του Λάμπη Χαραλαμπίδη και τα κοστούμια της Εύας Νάθενα δεν δίνουν απλώς στυλ στην ταινία, αλλά είναι και όπλα για να μπορέσει να διηγηθεί η ιστορία ενός Αγίου, με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό στα μάτια ενός πολύ πιστού, αλλά και στα μάτια ενός άθεου.

Έχουν επιλεγεί εξαιρετικές τοποθεσίες, πολλές από αυτές αυθεντικές, αυθεντικές στα γεγονότα. Οι φωτισμοί, ειδικά στους κλειστούς χώρους, είναι θαυμάσιοι και η σκηνοθεσία ακολουθεί μία συγκρατημένα μοντέρνα γραμμή, μια γραμμή που δίνει μεγάλη σημασία στον ηθοποιό και στη βοήθεια που του παρέχει να ερμηνεύσει σωστά τον ρόλο του. Έτσι κι αλλιώς η ταινία εκεί βασίζεται. Μιας και κακά τα ψέματα είναι ένα πρόσωπο που τη διατρέχει από την αρχή έως και το τέλος της...

Να πούμε πως η ταινία αντικειμενικά μοιάζει σαν κλασικά εικονογραφημένα με ένα υψηλό επίπεδο αισθητικής. Είναι σίγουρο πως θα ήθελε να είναι μια ταινία του Tarkovsky, αν και προσωπικά θεωρώ πως σε αυτό το είδος ταινίας ο Carl Dreyer είναι η απόλυτη κορυφή που ενδεχομένως θα ήθελε η σκηνοθέτης να ακουμπήσει η ταινία..

Ο Άρης Σερβετάλης είναι η ταινία

Και μετά εμφανίζεται στην οθόνη ο Άρης Σερβετάλης στον ρόλο του Αγίου Νεκταρίου. Κι εκεί η ταινία δεν είναι απλώς ότι απογειώνεται, είναι ότι αν ο θεατής είναι άθεος ή δεν πιστεύει γενικώς βρίσκεται μπροστά σε μία τεραστίων διαστάσεων ερμηνεία. Αν, από την άλλη, είναι πιστός τότε η ταινία αγιάζει με όλη τη σημασία της λέξης. Με πυκνά γένια και μαλλιά ενός ιερωμένου, ο Άρης Σερβετάλης ξεκινά κι επί 100 περίπου λεπτά, λεπτό προς λεπτό, οδηγεί τον ρόλο του προς την αγιοσύνη. Κάθε ματιά του, κάθε έκφρασή του, κάθε κίνησή του, κάθε κουβέντα που βγαίνει απ' το στόμα του, σε συνταράζουν σαν θεατή. Δεν ερμηνεύει απλώς έναν ρόλο, ούτε καν αυτό που έλεγαν παλιά γίνεται ο ρόλος του, είναι κάτι πιο πάνω και πιο βαθύ.

Στην ουσία ο Άρης Σερβετάλης παίρνει από το χέρι την ταινία, η οποία διαθέτει ένα πλάτος αλλά ελάχιστα βάθος, και την οδηγεί στα πιο βαθιά κι ουσιαστικά μονοπάτια του μυαλού και της καρδιάς, δηλαδή στην πίστη. Δεν ξεπέφτει ούτε για μισό δευτερόλεπτο σε φτηνά κόλπα, δε γίνεται καθόλου ούτε αντιδραστικός, ούτε παλιομοδίτης, ούτε κιτς, η ερμηνεία του είναι τόσο απλή, που γίνεται συνταρακτική. Μία μικρή ματιά του αρκεί για να σου ξυπνήσει όλο τον συναισθηματικό σου κόσμο.

Ο Άρης Σερβετάλης ως Άγιος Νεκτάριος ΕΙΝΑΙ η ταινία και βέβαια δεν είναι κακό αυτό, μιας και η ταινία για τον Άγιο Νεκτάριο είναι, κι αυτός ο Άγιος Νεκτάριος είναι. Ο Preisner, ο σπουδαίος αυτός μουσικός του σινεμά που έχει γράψει μία θαυμάσια μουσική γι' αυτή την ταινία, έγραψε κάπου πως την ταινία τη βάζει δίπλα στον Andrey Rublyov. Σαν ταινία δεν ξέρω αλλά η ερμηνεία του Σερβετάλη είναι επιπέδου ενός Αγίου...

«Δε ξέρεις αν πρέπει να χειροκροτήσεις ή να κάνεις τον σταυρό σου»

Θέλω να σημειώσω τις εκπληκτικές ερμηνείες στους μικρούς ρόλους τους, την

Καρυοφυλλιά Καραμπέτη, τον Χρήστο Λούλη και τον Mickey Rourke – σ' έναν από τους καλύτερους ρόλους που τον έχω δει ποτέ στο σινεμά. Αλλά και όλοι οι άλλοι ηθοποιοί είναι εξαιρετικοί...

Απλώς ο Άρης Σερβετάλης στον ρόλο του Άγιου Νεκτάριου δεν δρα σαν ηθοποιός κι όταν τελειώνει η ταινία, δε ξέρεις αν πρέπει να χειροκροτήσεις ή να κάνεις τον σταυρό σου. Κι εδώ πρέπει να τονίσω την εξαιρετική δουλειά στο μακιγιάζ της Κατερίνας Βαρθαλίτου.

Είναι κάποια πράγματα σε κάποιες ταινίες που ξεχωρίζουν τόσο πολύ που παίρνουν την ταινία από το χέρι και την οδηγούν στα πιο υψηλά μονοπάτια της τέχνης. Χωρίς τον Άρη Σερβετάλη η ταινία θα μπορούσε να είναι μία αξιοπρεπής ταινία ή και τηλεταινία. Με τον Άρη Σερβετάλη, με αναγκάζει να σας πω, μην τη χάσετε, πιστεύετε ή όχι στον Άγιο Νεκτάριο...

Μην την χάσετε αν σας αρέσει το σπουδαίο σινεμά και ειδικά οι σπουδαίες ερμηνείες.

Αυτή ήταν η κριτική του Ιάσονα Τριανταφυλλίδη για την ταινία της Yelena Popovic με τον Άρη Σερβετάλη, ο Άνθρωπος του Θεού.